

Sygn. akt I C 546/18 upr

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 lutego 2019 roku

Sąd Rejonowy w Wąbrzeźnie – Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Ludmiła Dulka - Twarogowska

Protokolant: sekr. Jacek Kutta

po rozpoznaniu w dniu 27 lutego 2019 roku na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Spółki Akcyjnej z siedzibą w B.**

przeciwko **T. K.**

o zapłatę

na skutek zarzutów pozwanego od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym

I. uchyla w całości nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydany przez Sąd Rejonowy w Wąbrzeźnie w dniu 29 czerwca 2018 r. w sprawie o sygn. akt I Nc (...);

II. umarza postępowanie co do kwoty 540,00 zł (pięćset czterdzieści złotych zero groszy);

III. oddala powództwo w pozostałym zakresie,

IV. zasądza od powódki (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w B. na rzecz pozwanego T. K. kwotę 225,00 zł (dwieście dwadzieścia pięć złotych zero groszy) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sędzia Sądu Rejonowego

Ludmiła Dulka – Twarogowska

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

(...)

(...)

3. (...)

SSR Ludmiła Dulka - Twarogowska

W., dnia 27 lutego 2019 r.

Sygn. akt I C 546/18 upr

UZASADNIENIE

W dniu 25 czerwca 2018 roku powódka (...) S.A. w B., zastępowana przez pełnomocnika będącego adwokatem, wystąpiła do Sądu Rejonowego w Wąbrzeźnie z pozwem przeciwko T. K. domagając się zasądzenia kwoty 10.186,19 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie od tej kwoty od 13 czerwca 2018 roku do dnia zapłaty oraz zasądzenia kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że pozwany poprzez podpisanie weksla w dniu 31 października 2016 roku zobowiązał się do zapłaty w dniu 12 czerwca 2018 roku kwoty 11.386,19 zł (k.3-4v).

W dniu 29 czerwca 2018 roku Sąd, uwzględniając w całości roszczenie powódki zawarte w pozwie, w sprawie o sygn. akt I Nc (...), wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym (k.14).

W zarzutach od nakazu zapłaty pozwany domagał się jego uchylenia, oddalenia powództwa w całości i zasądzenia od powódki na swoją rzecz kosztów procesu. Pozwany podniósł zarzuty braku legitymacji procesowej powódki oraz nieudowodnienia roszczenia co do zasady i wysokości. Wskazał, iż brak spłaty rat pożyczki był spowodowany jego pobytem w szpitalu, co jest równoznaczne z wystąpieniem siły wyższej. Powódka wystawiła wypowiedzenie umowy pożyczki wraz z wezwaniem do wykupu weksla, które nigdy nie zostały mu doręczone z uwagi na hospitalizację. Powódka wbrew warunkom umowy nie wezwała go do zapłaty zaległości w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania, a więc nie doszło do skutecznego wypowiedzenia umowy. Pozwany podniósł zarzut błędów formalnych weksla wskazując, iż data wypełnienia weksla stanowi 30 dzień od dnia wystawienia wypowiedzenia umowy pożyczki wraz z wezwaniem do wykupu weksla. Zakwestionował zasadność daty wystawienia weksla i wypowiedzenia umowy, którą był dzień ustawowo wolny od pracy, w związku z czym 30-dniowy termin wypowiedzenia umowy ulegał przesunięciu. Tym samym data wypełnienia weksla była przedwczesna, co powodowało jego nieważność. Ponadto zarzucił nieudowodnienie istnienia umowy, a także zasadności kwoty wypełnionej w wekslu z dniem 12 czerwca 2018 roku (k.18-20). Pozwany swoje stanowisko podtrzymał w kolejnym piśmie procesowym datowanym na 15 października 2018 roku (k.76-78) oraz na rozprawie z 21 listopada 2018 roku (k.85-85v - czas zapisu: od 00:02:44).

Powódka w dalszych pismach procesowych cofnęła pozew ze zrzeczeniem się roszczenia o kwotę 540,00 zł wskazując na dokonanie spłaty przez pozwanego w tym zakresie. Podała, że weksel zabezpieczał umowę pożyczki gotówkowej nr (...) z 31 października 2016 roku. Ponieważ pozwany zalegał z płatnością rat za marzec i kwiecień 2017 roku, pismem z 11 kwietnia 2018 roku został wezwany do spłaty zaległości w terminie 7 dni pod rygorem wypowiedzenia umowy. Wobec bezskuteczności wezwania pismem z 13 maja 2018 roku wysłanym na adres pozwanego, powódka postawiła pożyczkę w stan wymagalności. Do dnia wypowiedzenia umowy pozwany spłacił kwotę 8.101,00 zł, a do dnia wniesienia pozwu kolejne 1.200 zł. Weksel został wystawiony zgodnie z deklaracją wekslową na kwotę wymagalnego zobowiązania w dniu wypowiedzenia i przedstawiony do zapłaty pismem z 13 maja 2018 roku, które zawierało wskazanie na stosunek podstawowy (k.43-46, k.94-96).

Sprawa podlegała rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 31 października 2016 roku T. K. zawarł z (...) S.A. w B. umowę pożyczki gotówkowej nr (...). Całkowita kwota pożyczki przekazana do dyspozycji pozwanego wyniosła 9.000 zł. Pozwany zobowiązał się łącznie spłacić 19.440 zł w 36 miesięcznych ratach po 540 zł każda, płatnych w terminach określonych w harmonogramie spłat, poczynając od 11 grudnia 2016 roku, a kończąc 11 listopada 2019 roku. Zabezpieczenie pożyczki stanowił weksel własny in blanco „nie na zlecenie” wystawiony i podpisany przez pożyczkobiorcę. W dniu 31 października 2016 roku T. K. podpisał także deklarację wekslową, w której upoważnił pożyczkodawcę do wypełnienia weksla in blanco na sumę odpowiadającą zadłużeniu z tytułu pożyczki, łącznie z faktycznie poniesionymi przez pożyczkodawcę kosztami postępowania sądowego i egzekucyjnego, przy czym pożyczkodawca miał prawo uzupełnić weksel oraz dochodzić na tej podstawie zobowiązania przed sądem, gdy opóźnienie w płatności kwoty równej jednej racie przekroczy 30 dni, po uprzednim wezwaniu do zapłaty zaległości w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania. Zgodnie z pkt 8.1

lit. a) i 8.2 umowy pożyczki w przypadku, gdy opóźnienie w płatności kwoty równej jednej racie przekroczy 30 dni pożyczkodawca mógł wypowiedzieć umowę z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia i wypełnić weksel po uprzednim wezwaniu pożyczkobiorcy do spłaty zaległości w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania.

Okoliczności bezsporne, ponadto dowody:

- umowa wraz z harmonogramem spłat i deklaracją wekslową (k.27-33, k.47-53).

T. K. po zawarciu umowy i otrzymaniu od (...) S.A. w B. 9.000 zł do dnia 13 maja 2018 roku na poczet pożyczki dokonał wpłat w łącznej kwocie 8.101 zł, a następnie także 1.200 zł.

Okoliczności bezsporne, ponadto dowód:

- karta klienta (k. 71-72).

(...) S.A. w B. sporządziła pismo datowane na 11 kwietnia 2018 roku wzywające T. K. do zapłaty 1079 zł tytułem zaległych dwóch rat pożyczki wymagalnych w dniach 11 marca i 11 kwietnia 2018 roku - w terminie 7 dni od daty otrzymania pisma, pod rygorem wypowiedzenia umowy. W dniu 13 maja 2018 roku powódka sporządziła pismo zawierające wypowiedzenie pozwanemu umowy pożyczki z zachowaniem 30-dniowego terminu wypowiedzenia, informujące o wypełnieniu weksla in blanco i wzywające do jego wykupu. Weksel został wypełniony z datą wystawienia 31 października 2016 roku, na kwotę 11.386,19 zł, z terminem płatności oznaczonym na dzień 12 czerwca 2018 roku.

Dowody:

- ostateczne wezwanie do zapłaty (k.56);

- wypowiedzenie umowy z wezwaniem do wykupu weksla (k.62);

- kopia weksla (k.9).

T. K. po złożeniu pozwu w niniejszej sprawie wpłacił (...) S.A. w B. na poczet dochodzonego roszczenia kwotę 540 zł.

Okoliczność bezsporna.

Ustalony stan faktyczny w przeważającym zakresie był bezsporny, ponadto został ustalony w oparciu o wymienione dokumenty przedłożone przez powódkę i pozwanego, które nie budziły wątpliwości co do ich autentyczności i nie były kwestionowane przez żadną ze stron.

Sąd zważył, co następuje:

W toku procesu strona powodowa cofnęła pozew ze zrzeczeniem się roszczenia co do kwoty 540 zł, z uwagi na dokonanie spłaty przez pozwanego. Zgodnie z art. 203 § 1 k.p.c. pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia – aż do wydania wyroku. Sąd uznał cofnięcie pozwu w powyższym zakresie jako dopuszczalne. Nie stwierdzono bowiem, aby było sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego, albo zmierzało do obejścia prawa. Stąd, na podstawie art. 355 § 1 k.p.c., postępowanie w tej części należało umorzyć, o czym orzeczono w pkt II sentencji wyroku.

W pozostałym zakresie powództwo okazało się nieuzasadnione.

Roszczenie powódki było oparte na zobowiązaniu wekslowym unormowanym w ustawie z dnia 28 kwietnia 1936 roku prawo wekslowe (Dz.U.2016.160 j.t.ze.zm.). Przyjmuje się, że zobowiązanie wekslowe ma charakter abstrakcyjny, zatem zachowuje ono swą ważność niezależnie od przyczyn, które spowodowały jego powstanie. Umieszczenie na wekslu podpisu stanowi wyłączną przyczynę i podstawę zobowiązania wekslowego osoby podpisującej.

Przedmiotowy weksel własny został wystawiony jako tzw. weksel in blanco (art. 103 w zw. z art. 10 prawa wekslowego), który definiuje się m.in. jako niecałkowicie wypełniony dokument wekslowy, podpisany przez wystawcę z zamiarem zobowiązania się wekslowo, mogący po wypełnieniu stać się wekslem zupełnym. Z treści pozwu oraz dołączonych do niego dokumentów wynika, iż weksel zawierający klauzulę „nie na zlecenie” stanowił zabezpieczenie łączącej strony umowy pożyczki gotówkowej (kredytu konsumenckiego), a następnie został wypełniony przez powódkę. Weksel przedstawiony przez powódkę spełnia w zakresie swej treści wymagania formalne z art. 101 pkt. 1-7 prawa wekslowego, tj. zawiera: nazwę „weksel” w tekście dokumentu, przyrzeczenie bezwarunkowej zapłaty oznaczonej sumy pieniężnej - kwoty 11.386,19 zł, wskazanie terminu płatności – 12 czerwca 2018 roku, miejsce płatności – B., określenie podmiotu, na którego rzecz ma być dokonana zapłata – (...) S.A. w B., datę i miejsce wystawienia weksla – B., dnia 31 października 2016 roku oraz czytelny podpis wystawcy weksla – T. K.. Weksel ten nie nasuwa wątpliwości co do swej prawdziwości., jest zatem wekslem ważnym, z którego wynika ważne zobowiązanie wekslowe. Co prawda zobowiązanie wystawcy weksla ma co do zasady charakter abstrakcyjny, jednak sformułowanie przez pozwanego zarzutów dotyczących umowy pożyczki, dla zabezpieczenia wykonania której weksel został wystawiony, spowodowało, że sprawa z płaszczyzny stosunku prawa wekslowego przeniesiona została na ogólną płaszczyznę prawa cywilnego (vide: uchwały SN z 07.01.1967, sygn. III CZP 19/66, Legalis nr 12920 oraz z 24.04.972, sygn. III CZP 17/70, Legalis nr 14487; wyroki SN z 14.03.1997, sygn. I CKN 48/97, Legalis nr 30834 oraz z 24.10.2000, sygn. V CKN 136/00, Legalis nr 49404; post. SN z 08.07.2005, sygn. II CK 759/04, Legalis nr 79139). Istnienie dochodzonej pozwem wierzytelności wekslowej zależne jest bowiem od istnienia wierzytelności ze stosunku podstawowego, którą weksel miał zabezpieczać.

W rozpoznawanej sprawie przesłanką powstania wierzytelności wekslowej była umowa pożyczki gotówkowej nr (...) z dnia 31 października 2016 roku. Podstawę prawną powyższego stosunku podstawowego stanowi art. 720 k.c., zgodnie z którym przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Umowa pożyczki w świetle unormowań kodeksu cywilnego może mieć zarówno charakter odpłatny, jak i nieodpłatny, a do głównych świadczeń stron należy zaliczyć udostępnienie określonych środków finansowych do korzystania na określony czas (po stronie pożyczkodawcy) oraz zwrot tych środków (po stronie pożyczkobiorcy). Ponadto zastosowanie znajdują przepisy obowiązującej w dniu zawarcia umowy ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U.2018.993 j.t.), w szczególności art. 3 ust. 1 i ust. 2 pkt 1, zgodnie z którymi przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255 550 złotych albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi, przy czym za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności między innymi umowę pożyczki.

W niniejszej sprawie poza sporem był fakt zawarcia przez strony umowy pożyczki, jej wykonanie przez powódkę oraz uiszczenie przez T. K. do dnia 13 maja 2018 roku na poczet pożyczki wpłat w łącznej kwocie 8.101 zł, a następnie po tej dacie także 1.200 zł, zaś po wniesieniu pozwu dodatkowo 540 zł - tytułem spłaty zobowiązania. Sporna natomiast pozostawała kwestia prawidłowości i skuteczności wypowiedzenia przez powódkę umowy pożyczki, warunkującego powstanie stanu wymagalności roszczenia, a także doręczenia pozwanemu wezwania do zapłaty zaległości w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania - i tym samym prawidłowości wypełnienia weksla.

Zgodnie z deklaracją wekslową i umową pożyczki powódka miała prawo – w przypadku, gdy opóźnienie w płatności kwoty równej jednej racie przekroczy 30 dni - wypowiedzieć umowę z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia i wypełnić weksel – w obu przypadkach po uprzednim wezwaniu pożyczkobiorcy do spłaty zaległości w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania. Wskazany obowiązek powódki w zakresie wezwania pozwanego do uregulowania zaległości przed wypełnieniem weksla stanowił warunek niezbędny dla wykazania poprawności wypełnienia tegoż weksla. W sytuacji, gdy pozwany negocjował, aby przed otrzymaniem odpisu pozwu w niniejszej sprawie, doręczono mu wezwanie oraz wypowiedzenie umowy pożyczki, to na powódce spoczywał ciężar wykazania wskazanych okoliczności. Powódka wprawdzie twierdziła, iż wystosowała do pozwanego wezwanie do zapłaty przed wypełnieniem weksla, to jednak zaferowany przez nią materiał dowodowy tego nie potwierdza. Przedstawiona kserokopia książki nadawczej zawiera pozycję z personaliami i adresem zamieszkania pozwanego, lecz nie jest

ona jednocześnie opatrzona jakimkolwiek numerem nadawczym przesyłki (k.58), co uniemożliwia jej powiązanie z wydrukiem ze strony operatora pocztowego (k.60-61). Analogiczna sytuacja występuje także w odniesieniu do pisma wypowiedzającego umowę pożyczki (k.62-67). Tym samym powódka nie dowiodła nie tylko, aby pisma zawierające wezwanie do zapłaty oraz wypowiedzenie umowy dotarły do pozwanego, ale również by rzeczywiście wysyłała do niego takie pisma. W efekcie powyższego należało stwierdzić, że wypełnienie przez powódkę weksła nastąpiło z rażącym naruszeniem deklaracji wekslowej, jak i samej umowy pożyczki.

W tym stanie rzeczy Sąd uznał, że w dacie wypełnienia weksła, to jest 13 maja 2018 roku umowa nie była skutecznie wypowiedziana pozwanemu i nie mogło dojść do postawienia pożyczki wraz z odsetkami w stan natychmiastowej wymagalności z powodu jej nieterminowej spłaty. Ponadto we wskazanej dacie nie został spełniony wymóg w postaci uprzedniego wezwania pożyczkobiorcy do zapłaty zaległości w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania sformułowany w pkt 8.2 umowy pożyczki oraz w deklaracji wekslowej, a co z tym się wiąże, powódka nie była uprawniona do wystawienia weksła i jego wypełnienia na kwotę 11.386,19 zł.

Z uwagi na powyższe powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie, dlatego w pkt I wyroku Sąd uchylił w całości nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z 29 czerwca 2018 roku w sprawie I Nc (...) i oddalił powództwo w pozostałym zakresie (pkt III wyroku).

W pkt IV orzeczenia Sąd zawarł rozstrzygnięcie o kosztach procesu oparte na art. 98 § 1 i 2 k.p.c., kierując się zasadą odpowiedzialności za jego wynik. Pozwany wygrał proces w całości, dlatego powódka zobowiązana jest do zwrotu na jej rzecz kosztów procesu. Zasądzona z tego tytułu kwota 225 zł obejmuje uiszczoną opłatę od zarzutów od nakazu zapłaty, przy uwzględnieniu jej prawidłowej wysokości.

Sędzia Sądu Rejonowego

Ludmiła Dulka-Twarogowska

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

- (...)

3. (...)

W., 19.04.2019

SSR Ludmiła Dulka-Twarogowska